

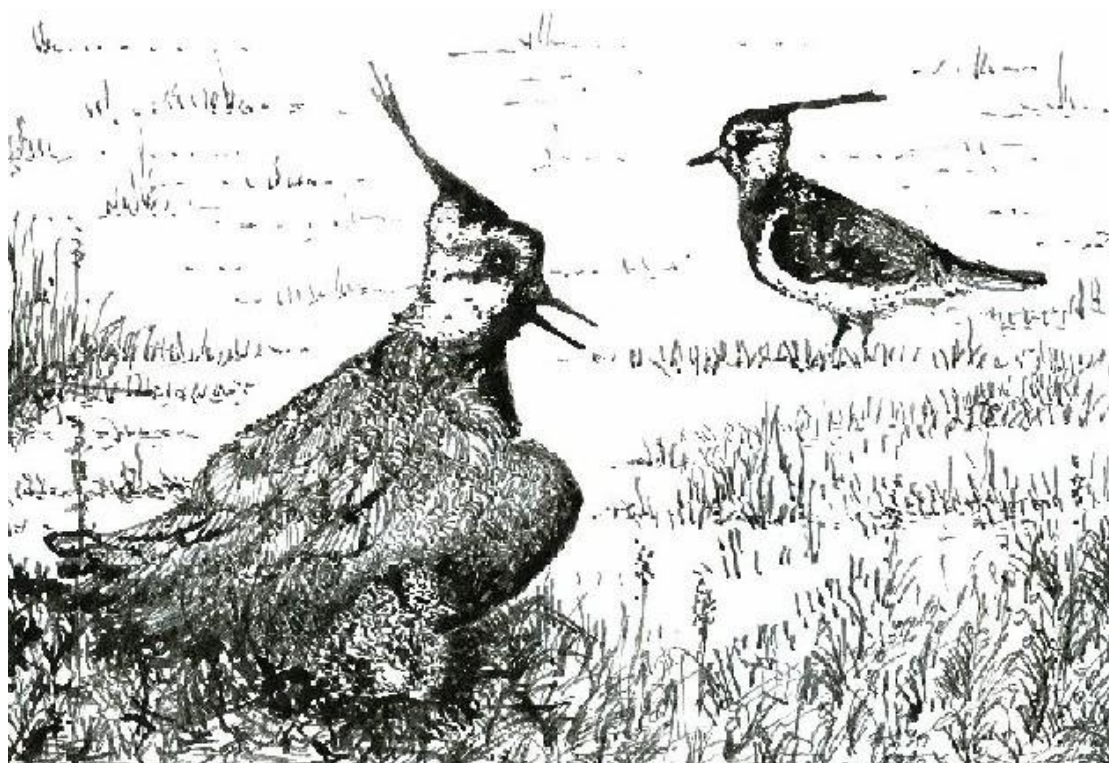

Zpravodaj

Východočeské pobočky
České společnosti ornitologické
při Východočeském muzeu v Pardubicích

- pozvánka na výroční členskou schůzi
17.3. 2007
- naše pobočka na internetu
- plánované akce
- příprava sborníku Panurus č. 16
- odjinud
- Abeceda sklopkaře

41
2007

ÚVODEM

Milí kolegové,

pro většinu přátel živé přírody začíná v těchto dnech nová sezóna, právem jsme plni očekávání, jaká tajemství z ptačího života poodhalíme při jarních víkendech i letní dovolené.

Zkušenosti přibývají a převádí se v myšlenky, nápady, činy. Vše bude zase trochu jiné než před rokem. Měníme se, mění se krajina, proměnou prochází i ptačí společenstva. Budme všímaví a budeme jistě náležitě odměněni.

Přeji všem, aby podzimní bilancování nad pečlivě vedenými zápisky z terénních dobrodružství bylo obsáhlé a plné radostných i obohacujících zážitků nejen s ptáky a ostatní faunou a flórou, ale i s lidmi!

=LP=

POZVÁNKA NA VÝROČNÍ ČLENSKOU SCHŮZI

Zveme Vás na výroční členskou schůzi VČP ČSO při VČM v Pardubicích, která se bude konat v sobotu 17. března 2007 ve Východočeském muzeu v Pardubicích, Zámek č.2. Začátek schůze je v 8:30 hodin.

Program:

- Záhájení (P. Žďárek)
- Jednatelská zpráva (T. Diviš)
- Představení nových tváří v pracovním týmu pobočky (Libor Praus – Zpravodaj, Lukáš Kadava – webové stránky pobočky)
- Akce pobočky 2007 (VVT Králicko – A. Hampl, Ornitologické povídání – T. Diviš, podzimní členská exkurze na Rožďalovické rybníky – V. Šoltys)
- Informace o tvorbě webové stránky pobočky – L. Kadava, D. Číp
- Průběh výzkumného projektu pobočky „Čejka chocholátá“ – V. Koza
- Vstup pobočky do správních řízení – D. Číp
- Volby nového výboru

-----přestávka-----

- Ornitologické zajímavosti ze zimy 2006/2007
- Akce „Co dělají ptáci v zimě“ – J. Mach
- Potřebujeme skřivana? – naučný film autora Mariana Poláka

SPOLKOVÉ ZPRÁVY

Zápis ze členské schůze Východočeské pobočky ČSO při Východočeském muzeu Pardubice konané 9. prosince 2006 ve Vč. muzeu na zámku v Pardubicích

Krátce po 9. hod. schůzi zahájil předseda pobočky Pavel Žďárek. Mezi přítomnými jmenovitě uvítal zástupce sekretariátu ČSO A. Trublovou a V. Zámečníka. Úvodem přítomní uctili památku zesnulého člena pobočky Mgr. Vítězslava Kardaše z Chocně. Poté předseda přečetl děkovné dopisy doc. K. Hudce a prof. K. Šťastného, kterými reagovali na udělení čestného členství ve VčP ČSO.

Stručnou jednatelskou zprávu podal Tomáš Diviš. Shrнул v ní aktivity pobočky od minulé členské schůze a nastínil hlavní úkoly pro nadcházející období, v němž se uskuteční výroční ČS a volby nového výboru pobočky.

Jiří Mach se zmínil o finanční situaci pobočky s tím, že podrobný rozbor hospodaření pobočky za rok 2006 bude předmětem zprávy na výroční ČS. Na účtu v KB Pardubice má pobočka uloženo cca 100 tisíc Kč.

Dalším bodem programu bylo zhodnocení vybraných akcí roku 2006. Jiří Mach shrnul průběh VVT v údolí Křetínky na Svitavsku a líčení doplnil obrázky z této akce. P. Žďárek komentoval říjnové „ornitologické povídky“ věnované památce Václava Kratochvila z Volče. Vladimír Lemberk informoval o stavu prací na atlasu hnízdního a zimního rozšíření ptáků Pardubic, který je před dokončením. Formu a rozsah práce předvedl na příkladu dvou druhů, havranu polním a kavce obecné.

David Číp reagoval na ohlas výzvy „podpořte svoji pobočku“ proslovené na jarní členské schůzi pobočky (viz Zpravodaj VčP 40/2006, zápis z ČS dne 1.4.2006) zejména k otázce účasti členů pobočky na správních řízeních a čejce chocholaté. Informaci doplnil o záměr zřídit internetovou stránku pobočky v roce 2007.

Informace o celostátní akci „Volná křídla“ (Z. Vermouzek) odpadla pro neúčast referenta. Do diskuse se zapojil Pavel Bergmann s informací o výsledcích mezinárodního sčítání vodních ptáků (IWC) v ½ ledna 2006 na území ČR.

Po přestávce vystoupil zástupce sekretariátu ČSO Václav Zámečník. Informoval o některých otázkách projednávaných na členské schůzi ČSO v Praze 25.11.2006, např. o připravovaném plese ornitologů v Praze 26.1.2007, o možnosti získat za zvýhodněnou cenu 299 Kč Atlas hnízdního rozšíření ptáků v ČR, o příručce pro mladé a začínající ornitology „Výpravy do ptačího světa“, o odsouhlasení čestného členství v ČSO pro RNDr. Jana Horu a Stanislava Benedu z Plzně, o jarní členské exkurzi k Neziderskému jezeru v Rakousku, o vyhlášení slavíka obecného za ptáka roku 2007 aj. Závěrem upozornil, že je možno

do konce roku 2006 podávat návrhy na nové lokality pro chřástala polního a bahňáky (čejku chocholatou) za jiných podmínek (např. termín kosení upraven z 15.8. na 15.7.) a výhodnější finanční dotace.

V bloku ornitologických zajímavostí nejprve představil Lukáš Kadava významnou (ale opomíjenou) ornitologickou lokalitu Třesický rybník v okrese Hradec Králové. Pan Janoušek z Pardubic podrobně zdokumentoval hnízdění čápa černého u Nasavrku v roce 2006. Jiří Mach shrnul nejzajímavější pozorování členů pobočky z internetové PIDikonference. Jeho referát v diskusi doplnili T. Diviš (o výskytu luňáků červených, luňáka hnědého, orla křiklavého aj. na Náchodsku v roce 2006), D. Číp (o poraněné káni bělochvosté), S. Vránová (o 2 místech hnízdního výskytu bramborníčka černohlavého v Pardubicích a výskytu jihoamerické kachničky šedoboké, *Callonetta leucophrys*, na jezírku „Bajkal“ tamtéž), Jiří Zajíc (o výskytu chřástala polního v hnízdní době přímo v Hradci Králové) a L. Urbánek o odchytu strnada malinkého, *Emberiza pusilla*, 7.10.2006 na břehu Žehuňského ryb. (s dokladovými foto M. Jelínka). Oznamované vystoupení T. Divíše o metodickém úskalí monitoringu labutě velké pro nedostatek času odpadlo a bude zařazeno do programu některé příští členské schůze.

Na závěr byl promítnut dokumentární film ČSO „Oblasti ptačí a lidské aneb Natura paradoxa“.

Ve 13.20 hod. T. Diviš schůzi ukončil.

Zapsal: Pavel Žďárek

Volby nového výboru pobočky

V souladu se stanovami ČSO se na výroční členské schůzi naší pobočky dne 17. března 2007 uskuteční volby nového výboru. Ve Zpravodaji č. 40 byl stanoven termín pro podání návrhů do kandidátky na poslední leden 2007. Všech 14 v tomto termínu navržených kandidátů bylo osloveno, aby vyjádřili svůj postoj k zařazení na kandidátku, tedy jinými slovy ochotu pracovat v příštím dvouletém období ve výboru pobočky. Souhlas vyslovilo nakonec jen 6 kandidátů a jejich jména najdete na přiloženém volebním lístku. **S volebním lístkem naložte prosím pozorně podle pokynů, aby Váš hlas zbytečně nepropadl.**

Tomáš Diviš

Členské příspěvky

Platící členové ČSO jsou osvobozeni od povinnosti platit členský příspěvek své pobočce, neboť pobočka dostává z jejich příspěvku ČSO 20% na svoji činnost. Pro nečleny ČSO platí povinnost platit roční členský příspěvek podle těchto pravidel: členové do 21 let včetně 25 Kč,

členové od 22 let do 60 let včetně 50 Kč, členové od 61 let do 70 let včetně 25 Kč a členové nad 70 let mají členství bezplatné. Do zásilky s tímto Zpravodajem jsme složenku pro zaplacení členského příspěvku vložili všem našim členům jednak proto, že tak nemusíme pracně třídit členy na povinné a nepovinné platit členský příspěvek a také proto, abychom zjednodušili situaci těm, kteří by se rozhodli poukázat peněžní dar na činnost své pobočky. Snad každý z nás se už někdy ocitl v situaci, kdy si nebyl schopen vybavit, zda členský příspěvek zaplatil, či nikoliv. V pochybnostech se obraťte na hospodáře pobočky Jiřího Macha, který Vám potřebnou informaci z perfektně vedené evidence plateb vyhledá.

Tomáš Diviš

Zpráva o hospodaření pobočky

Účet pobočky skončil v roce 2006 s aktivem 17. 643 Kč. Celkový stav na účtu ke dni 31.12.2006 byl 95.262 Kč. Pokladnu jsme také vykázali s přebytkem 18.230 Kč. V součtu bylo tedy ke konci roku 113.492 Kč. Z toho členské příspěvky (včetně podílu za člen z ústředí ČSO) a dary členů měly hodnotu 14.090 Kč.

Významným příjmem byla dotace z grantu Pardubického kraje na tisk sborníku Panurus (31.000 Kč), jehož vydávání je také stále největším finančním výdajem pobočky. Významné finance jsme rovněž získali prodejem tiskovin nebo za zprávu pro Pardubický kraj z letošního VVT Údolí Křetínky.

Nutno podotknout, že účetnictvím pobočky procházejí i částky, které vyplývají ze zabezpečování vydání publikace „Ptactvo Pardubic“.

Na rok 2006 přispěli finančním darem: František Bárta 100, Miroslav Bárta 50, Tomáš Bělka 1.000, Martin Brejška 50, Michal Diviš 450, Tomáš Diviš 1.200, Martin Fejfar 1.100, Jiří Franc 100, Milan Horák 50, Petr Hůlka 100, Lubomír Chmelař 450, Milan Janoušek 50, Miroslav Jelínek 50, Mirek Kollert 50, Jaromír Kostecký 200, Věra Krejcarová 50, Jan Křivský 50, Jindřich Macnar 50, Jiří Mach 50, Martin Novotný 50, Vladimír Petera 50, Jiří Porkert 50, Karel Prskavec 50, Jiří Reif 50, Jiří Rejl 50, Lubor Urbánek 50, Jaroslav Vaněk 50, Josef Vaníček 50, Světlana Vránová 100, Jiří Zavřel 50, Vít Zdražil 100 a Pavel Žďárek 1.000. Všem těmto dárcům patří upřímné poděkování.

Jiří Mach

Významná životní jubilea našich členů v roce 2007

90 let – Jaroslav Trakal, 80 let – Doc. RNDr. Karel Hudec DrSc., Helga Štanclová, 75 let – Karel Prskavec, 70 let – Josef Bžoněk, RNDr. Petr Miles CSc., RNDr. Jan Sklenář, František Šereda, František Štancl, 65 let – Jaroslav Černý, Ing. Pavel Žďárek, 60 let – Zdeněk Baloun,

František Včelák, Jan Vondráček, 50 let – Ing. Kamil Čihák, Ing. Alena Čiháková, RNDr. Jiří Flousek Dr., Ing. Aleš Hampl, Věra Hromádková. Naším jubilantům děkujeme za práci vykonanou pro naši pobočku a českou ornitologii a do dalších let jim přejeme hlavně pevné zdraví, stálou pohodu a množství krásných ornitologických prožitků.

Tomáš Diviš

ON-LINE

Naše pobočka na internetu

Počínaje dnem 17.3.2007 bude na doméně www.vcpcso.cz k dispozici stránka naší pobočky, která bude vedle jejího komplexního profilu obsahovat také informace o nejdůležitějších ornitologických lokalitách regionu a řadu dalších zajímavých materiálů. Najdete tam také aktuální informace pro členy pobočky o připravovaných akcích. Stránky pobočky jsou vytvářeny a doplňovány postupně, omluvte tedy prosím případné počáteční nedostatky a neúplnosti.

Tomáš Diviš

PLÁNOVANÉ AKCE

Výzkumný a vzdělávací tábor „Králicko 2007“

Letošní VVT bude položen v nejsevernějším výběžku Pardubického kraje v sevření polské hranice z jedné strany a „hranicí“ Moravy ze strany druhé. Uskuteční se ve dnech **25. až 27 května 2007** a bude zaměřen na studium avifauny Králického Sněžníku i jeho okolí včetně východního podhůří Orlických hor. Vedle soustavné faunistické práce se zaměříme na poznání ekologie a etologie chřástala polního pod vedením zkušených specialistů na jeho monitoring a odchyt. Celý jeden den bude věnován monitoringu jeřábka lesního na Králickém Sněžníku v rámci programu monitoringu druhů Přílohy 1 Směrnice o ptácích EU.

Pozornost chceme věnovat i některým dalším ptačím druhům charakteristickým pro lesní biotopy vyšších a horských poloh, jako je např. čáp černý, kulíšek nejmenší, sýc rousný, někteří šplhavci, a pěvci, rádi se necháme překvapit, třeba např. i v posledních letech v českých zemích častěji pozorovaným orlem křiklavým. Na nedělní dopoledne je naplánována exkurze na zajímavou přírodní lokalitu regionu. Naší základnou bude rekreační chata TEPVOS, s.r.o. na Dolní Moravě. Je ve stráni po levé straně, přibližně proti novému lyžařskému vleku. Přístupová cesta k ní je značena informačními tabulemi TEPVOS. O této chatě se můžete něco dozvědět na adrese www.tepvos.cz/index2.html.

První účastníci budou očekáváni již ve čtvrtek 24.5. navečer. Podmínkou účasti na letošním VVT není pobyt po celou dobu trvání tábora. Můžete se přihlásit na kratší dobu nebo se můžete do programu zapojit třeba jen na jeden den bez noclehu. Bylo by ovšem dobré přijet na tábor vždy večer před dnem Vašeho nástupu nebo v den nástupu do 8 hodin ráno, než se účastníci rozejdou do terénu (v sobotu, kdy se uskuteční monitoring jeřábka lesního na Králickém Sněžníku, však odjedou účastníci tábora mnohem dříve). **Přihlášky s uvedením dne nástupu na tábor a s požadavkem na ubytování zasílejte nejpozději do konce dubna 2007 na adresu pobočky.** Přijedte se potěšit, poučit a pobýt ve společnosti stejně postižených!

Tomáš Diviš, Aleš Hampel

Podzimní členská exkurze pobočky

Pod vedením jičínského ornitologa MVDr. Vladimíra Šoltyse se v sobotu dne 8. září 2007 vypravíme na Rožďalovické rybníky, které se nacházejí v prostoru mezi Jičínem a Nymburkem. Naším hlavním cílem bude podzimní shromaždiště jeřába popelavého a protahující společenstva bahňáků. Bude-li nám tedy alespoň trochu nakloněno počasí a aktuální stav lokalit, můžeme se těšit na silné zážitky z unikátního setkání s jediným našim zástupcem čeledi jeřabovitých, či na nově nabyté nebo oživené poznatky z obtížné terénní determinace příslušníků podřádu bahňáků. Setkání s dalšími ptačími druhy s vazbou na atraktivní prostředí mokřadních lokalit je očekávanou samozřejmostí. Místo srazu, žel. stanice Rožďalovice, leží na trati z Nymburka do Jičína. Sraz účastníků exkurze je navržen na toto místo (stanice je vzdálena od centra obce cca 1,5 km) v 8.35 h., tj. po příjezdu spěšného vlaku 1941 od Nymburka (spěšný vlak od Jičína přijíždí již v 8.14 h.).

V Nymburce hl. n. jsou přípoje od Hradce Králové, Pardubic (přes Kolín), Turnova (přes Ml. Boleslav) i Prahy. Orientačně uvádíme časy odjezdů přípojných vlaků z některých žel. stanic: Svitavy 5.18, Č. Třebová 6.02, Choceň 6.24, Pardubice hl.n. 6.46, Chrudim 5.59, Kolín 7.26, Náchod 5.20, Týniště n.O. 6.30, Hradec Králové hl.n. 7.08, Trutnov hl.n. 5.18, Jaroměř 6.21, Jičín 7.47, Turnov 6.43, Ml. Boleslav hl.n. 7.18, Praha hl.n. 7.11 a Nymburk hl.n. 8.09 hod. Pro zpáteční cestu odjíždějí vlaky ze žel. stanice Rožďalovice směr Nymburk např. ve 13.16, 15.16, 17.16 hod. Zájemce o cestu vlakem upozorňujeme na plánované změny jízdního řádu ČD v termínech 4.3. a 10.6.2007, uvedené časy odjezdů je proto třeba před exkurzí ověřit. Ti, kteří se ke skupině účastníků exkurze budou chtít připojit později, necht' se obrátí na telefon průvodce exkurze VI. Šoltyse 602 555 102, kde dostanou informace potřebné k dostižení skupiny. S dalšími dotazy na podrobnosti programu a organizace

exkurze se můžete obrátit na VI. Šoltyse i prostřednictvím e-mailu: jicinvet@seznam.cz.

Srdečně zveme nejenom všechny členy pobočky, ale i jejich rodinné příslušníky a přírodě nakloněné přátele!

Tomáš Diviš, Pavel Žďárek

Ornitologické povídání 2006

I v letošním roce se uskuteční v průběhu měsíce října a bude mu předcházet řádná pozvánka. Zatím není rozhodnuto, památce kterého z členů naší pobočky bude povídání věnováno. Oslovujeme Vás tradičně s velkým časovým předstihem proto, abyste měli dostatek času na přípravu Vašich vystoupení na této akci, která je vlastně jakousi pobočkovou neformální minikonferencí. Je zcela na zvážení každého z Vás, v jaké formě na OP svou práci představí. Mohou to být samozřejmě prezentace rozsáhlejších studií, posléze uveřejněných v některém z odborných časopisů, ale mohou to být i krátká sdělení, jednotlivé poznatky a zkušenosti nebo zajímavosti prezentované ústně nebo ve formě posteru. Při nanejvýš třech našich společných setkáních za běžný kalendářní rok bychom nepochybně mohli hovořit jen a jen o ptácích a o ornitologii dlouhé hodiny, neboť je mezi námi mnoho velice aktivních terénních ornitologů, kteří pracují ve specializovaných skupinách nebo jsou zapojeni do výzkumných a monitorovacích programů, případně mají svůj individuální program nebo svou specializaci. Je nás tedy dost, kteří každoročně shromáždíme mnoho poznatků, zkušeností a dat, které si můžeme k všestrannému užitku navzájem předávat. Ornitologické povídání by mohlo a mělo být místem, kde se taková otevřená výměna poznatků a zkušeností realizuje.

Do poloviny září letošního roku zasílejte prosím na poštovní nebo elektronickou adresu pobočky přihlášky svých vystoupení, aby do pozvánky na OP mohl být zařazen i jeho program!

Tomáš Diviš

PANURUS

Aktuální informace k přípravě sborníku Panurus č. 16

Připravované šestnácté číslo sborníku Panurus vyjde v druhé polovině letošního roku a zájemci jej budou mít k dispozici na podzimní schůzi pobočky. V současné době redakce zpracovává zaslané rukopisy a jejich recenzní posudky. Aby se předešlo rozdíům v požadavcích jednotlivých recenzentů, kteří se výrazně liší v přísnosti s jakou přistupují k hodnocení rukopisů, snaží se redakční rada stanovit nezbytnou

minimální úroveň článku pro sborník Panurus a uvedené požadavky sladit (tj. přehnané požadavky vypustit a vyžadovat opravy jen závažných nedostatků). Je třeba zdůraznit, že současný přístup redakce k hodnocení rukopisů je o něco přísnější než v minulosti, protože pravidla odborného písemnictví se vyvíjejí a tento vývoj je třeba následovat. Proto nebudte prosím překvapeni, že některým rukopisům je vytýkáno to, co v minulosti bez problémů procházelo. Důraz je kladen zejména na to, aby sled informací dával smysl a text měl onu pověstnou „hlavu a patu.“ Rozhodně se ale není čeho bát a už vůbec ne se nad recenzním posudkem rozčilovat. Cílem recenzí je zvýšení úrovně textů v našem sborníku, který je vizitkou nejen našeho spolku, ale také české ornitologie – a to za tu trochu námahy navíc rozhodně stojí. V dohledné době budou všichni autoři najednou srozuměni s výsledkem recenzního řízení a případně požádáni o opravy svých rukopisů, čímž redakční příprava nového čísla sborníku Panurus postoupí o valný kus dopředu. Autory prosím, aby návrhy recenzentů zvážili a dotyčné pasáže přepracovali, i když výjimečně a s uvedením důvodu se lze některým méně závažným připomínkám vyhnout. Pro přehled uvádím jména prvních autorů, jejichž příspěvky redakce doposud obdržela: J. Česák, J. Flousek, M. Janoušek, L. Jasso (dva příspěvky), L. Kadava, M. Kavka (dva příspěvky), J. Klápště (tři příspěvky), P. Kverek, J. Mach (dva příspěvky), P. Miles, K. Prskavec, J. Reif, V. Šoltys (dva příspěvky), F. Štancl a L. Urbánek. Máte-li nějaké připomínky, návrhy či dotazy týkající se sborníku Panurus, zašlete je na e-mail: Bohdanec.rybnik@centrum.cz, popř. volejte na číslo 585 634 217 (všední dny).

Martin Paclík

ODJINUD

Pozvánka na jarní schůzi Jihočeského ornitologického klubu, jihočeské pobočky ČSO

Zveme zástupce všech poboček ČSO k účasti na jarní schůzi s terénní exkurzí a společenským večerem v penzionu "Hamr" u obce Lužnice ve dnech 31.3.-1.4. 2007.

Schůze proběhne v sobotu dopoledne v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích, poté je naplánován přesun a malé občerstvení v penzionu. Terénní exkurze potrvá asi od 14:00 do setmění, po večeři dojde na výměnu zkušeností mezi zástupci poboček i na volnou zábavu.

Výbor ČSO při této příležitosti uspořádá v neděli dopoledne společné jednání s pobočkami.

Pokud se rozhodnete do Lužnice přijet, nahlaste do konce února

Na e-mailovou adresu jiri.bures@nature.cz nebo

bohoslav.kloubec@nature.cz kolik zástupců pobočky objednává nocleh

ze soboty na neděli. Přihlášení obdrží mapku cesty k penzionu Hamr.

Jiří Pykal

Změna termínu i místa konání 2. Západočeské ornitologické konference

V důsledku žádosti ČSO se přesouvá termín 2. Západočeské ornitologické konference na **3.-4.11.2007**. Místo konání není dosud pevně stanoveno, ale jistě to **nebude** předběžně oznámený Zelený háj u Krchleb na Domažlicku. Omlouváme se všem, kterým tato změna způsobila nějaké časové komplikace.

Libor Schröpfer

ROK SLAVÍKA

ABECEDA SKLOPKAŘE

Aprílové počasí má pro sklopkaře zvláštní kouzlo. Čas, kdy chvilku hřeje slunce a v zápětí kraj z přečerné oblohy obilí sníh, je pro chytání pravým požehnáním. Jdou červenky, do rákosí z ničeho nic spadnul modrák. Kontroly pak musí na sebe navazovat.

Budníček menší je na jaře spolehlivým zvěstovatelem tahu modráčků. Upozornil mne na to velký odborník na modré slavíky, když jsme líčili v Krkonoších. Jakmile budníček podle vody zazpívá, nebude tam sám.

Cesty, cestičky, ochozy zvěře – to jsou místa, do jejichž blízkosti dobrý sklopkař nalíčí. Ptáci tam sbírají přednostně.

Červi je dobré mít v zásobě malé i velké. Krabička nesmí zůstat na slunci, hned zčernají. Dobré je líčit po dvou, kolegové na východ od nás říkají, „že sa vzájomně potěšia“. Mnohdy na to moc času nemají, ale jinak to platí. Kdysi bylo těžké je sehnat, chodil jsem k mlynáři do násypky, kterou nechal tajně pár týdnů zavřenou. Ještě dnes mám ten moment před očima, kdy v prachu po prkenné podlaze prchají do všech koutů mlýnice zlataví potěmníci a vyletují moli.

Děšť je nepřítelem sklopkaře a v ten čas do chytání nic není. Navíc velké kapky dokážou kolíček uvolnit.

Đáblem při útoku na červa je rehek zahradní, když jdou slavíci, chytá se v temných trnkových keřích podél cest.

Elegánem mezi chytanými pěvci je černohlavý lejsek. Vzpomínám, jak jsem kdysi bez zkušeností nemohl na dálku odhadnout, co se to chytilo. Dnes vím, že do sklopky jdou.

Fofr nastane ve chvíli, kdy sklopkař přes roští neuhlídá oblohu a přiletí bouřka. Sklopky třeba rychle zkontrolovat. Bouřka jich stejně většinu překlopí a děšť červi utopí.

Gumové kalhoty „atombordel“ jsou dobré právě po dešti. Jinak by vodě, před kterou se sklopkař ukryl, nakonec neutekl. Gumovky zas potřebuje při chytání v rákosových uličkách.

Hloh je nejlepší k výrobě kolíčků. Po seschnutí je tvrdý, pro malou dužinu zářezy nepraskají a konec kolíčku může být velmi tenký. Keř větví příhodně, často až pravouhle.

Chrástali - vodní i kropenatý jdou rovněž do sklopky. Dají se přilákat i hlasem. Je ale třeba ramínka zajistit suchým zipem proti otevření. Chrástal je sympatický svou drzostí, přestože je zavřen v lapáku nezapomíná, proč vlastně přišel.

Idyla májových odchyťů je dotvářena zvláštní vůní hlíny, kterou sklopkař pořád někde rozhrabuje. A na divokých skládkách se dá líčit na „stolky“ z haraburdí. Stojí tam pak léta.

Jaro je časem klapajících sklopek. I největší překvapení se odbývají většinou během tahu.

Je to čas chytání na jistotu do vyspravených sklopek.

„**Kverkova klička**“ je způsob zakotvení pohyblivého ramínka sklopky, které lze pro přepravu složit. Nepřihlášený nápad z 80. let je s úspěchem využíván i v tomto století.

Lasice jsou postrachem hnízdících ptáků i sklopkaře. Pokud o její přítomnosti víme, třeba mít sklopky v dohledu a hned vybírat.

Mlád'ata, pokud nekroužkujeme přímo v hnízdě, lze velmi dobře schytat po opuštění hnízda během osamostatňování. Platí to pro slavíky, rehky, bramborníčky, červenky a mnoho jiných.

Naděje je povinnou výbavou sklopkaře a umírá opravdu až s podvečerní kontrolou posledního plácku.

Ornitologie - ani ta moderní, se bez sklopek neobejde. Kde by byla slavná Odyssea!

Sklopkařina je řemeslem s tradicí.

Pauza v chytání nastává v poledne a odpoledne. Jinak tomu je u hnízd. Největší úspěch bývá po ránu a před setměním.

Radost pro sklopkaře znamená pumpující síťka. Pokud v ní není hranostaj, zelený skokan, nebo ropucha. Rejsec je tak slušný, že se prokouše.

Sklopka musí být dostatečně těžká, aby se udržela i ve vidlici větví, kam se líčí, když zem pokryjí metrové kopřivy. Musí mít dobrý moment překvapení, vypletené dno a zajištěné ramínko. Drobnou síťku, aby ptáka neomotala a nezmačkala peří.

Trať železnice případně její násep je příhodným místem v otevřené krajině k chytání táhnoucích bramborníčků a bělořitů. Vyplatí se však hlídat semafor!

Umění číst situaci v terénu je vysokou školou sklopkaření. Za čtvrt století s králem pěvců jsem se mnohému naučil a ověřil si, že i v čase

neviditelných mnohametrových filtrů má sklopka v batohu své nezastupitelné místo.

Volnost ptáků, kterou sklopkař mění jen na krátkou chvíli, je zásadním rozdílem mezi současným a dřívějším natahováním sklopek. Na svobodě ptáků je dnešní chytání postaveno, stejně i chování sklopkaře je tomu podřízeno.

WC si mnozí řidiči nahrazují křovinami podél cest, třeba s tím počítat. Ptákům tato situace nevadí a na vlastní odchyť zásadní vliv nemá.

Xindl neuvěřitelných rozměrů je toulavá kočka. Při chytání, zvláště v podvečer, je třeba velké opatrnosti. Zejména to platí při líčení za plotem zahrad a na smetištích.

Y – připomínal postoj příslušníků VB, kteří mne zastihli v situaci, kdy jsem poblíž divoké skládky upravoval motykou plácek na slavíka. V kinech tehdy šel film Smrt stopařek.

Zklamání ke sklopkařině patří. A tyhle chvíle z hlavy jen tak neodejdou. Jsou prostě místa, kde na ptáky jsme krátký...

Život bez slavíků si už nedovedu představit. Od Zimního slunovratu na ně myslím a lámu si hlavu, kam až z těch mých kopřiv vlastně odlétají. Nevím to, neví to ani ostatní. Vím jen, že se vrací. Chtějí se vracet a pořád ještě mají kam. Že se mi daří prokazovat smysluplnost kdejakého roští (vyjma toho uprostřed svodidel), křičet při vyžínání odvrácených svodnic, bránit kopřivy před výplachy z cisteren, poučovat sběrače hlemýžďů. A taky už se konečně radovat! Třeba z toho, že již dovedu zužitkovat v praxi zálibou odhalená tajemství. Že mi věda rozkošatila život, k jehož poznání jsem došel právě pozorným pročitáním všech zákonitostí matky přírody.

Pavel Kverek

ZPRAVODAJ – interní periodikum *Východočeské pobočky České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu v Pardubicích* (kontakt: Zámek č. 2, 530 02 Pardubice, www.vcpcso.cz, e-mail: vcpcso@centrum.cz, účet: KB a.s. Pardubice, 19-8214740297/0100). Redaktor: Libor Praus, ilustrace (čejka chocholatá-*Vanellus vanellus*, sýkořice vousatá-*Panurus biarmicus*) © Jana Kufová. Příspěvky zasílejte na adresu redaktora: Tř. E. Beneše 1534, 500 12 Hradec Králové, a nebo na e-mail: prabor@centrum.cz

